

Kraków, 15.01.2019 r.

Recenzja

w postępowaniu habilitacyjnym dr Łukasza Żyty w dziedzinie sztuk muzycznych, w dyscyplinie artystycznej instrumentalistyka

Podstawowe dane osobowe recenzenta:

doktor habilitowany **Tomasz Sobaniec**

Dziedzina: sztuki muzyczne

Dyscyplina artystyczna: instrumentalistyka

Zleceniodawca opinii

Akademia Muzyczna w Krakowie, pismo Dziekana Wydziału Instrumentalnego z dnia 6 grudnia 2018 r. Zlecenie podjęte w związku z decyzją Centralnej Komisji do Spraw Stopni i Tytułów z dnia 7 listopada 2018 r., powołującą komisję habilitacyjną do przeprowadzenia postępowania habilitacyjnego dr Łukasza Żyty w dziedzinie sztuk muzycznych, w dyscyplinie instrumentalistyka i powierzającą mi pełnienie funkcji jednego z recenzentów osiągnąć habilitanta.

Postępowanie zostało wszczęte przez Centralną Komisję na wniosek Pana dr Łukasza Żytę z dnia 26 czerwca 2018r. Do ww. pisma została dołączona dokumentacja zgodna z zaleceniami § 12 pkt. 2 ust.1- 4 Rozporządzenia Ministra NiSW z dnia 22.09.2011r. (Dz.U.204 poz. 1200).

Podstawowe dane o habilitancie

Pan Łukasz Żyta urodził się 11 czerwca 1975 roku w Bydgoszczy. W wieku siedmiu lat podjął naukę w PZSM w Bydgoszczy, w klasie fortepianu Barbary Jareckiej. W piątej klasie szkoły podstawowej głównym instrumentem habilitanta została perkusja a jego nauczycielem był śp. Władysław Mazuga. W latach 1991- 1994 nauczycielem perkusji był ojciec Mirosław Żyta, ceniony pedagog i muzyk orkiestry Filharmonii Pomorskiej. Młody adept sztuki perkusyjnej udzielał się w różnych kameralnych zespołach perkusyjnych. Wyróżnieniem była także możliwość grania w profesjonalnej orkiestrze – Filharmonii Pomorskiej i poznanie kompozycji K. Szymanowskiego, W. Kilara czy K. Pendereckiego, koncerty te prowadzili znani dyrygenci m.in. A. Wit czy M. Zilm. Praca u boku profesjonalnych muzyków i doświadczenia z nią związane niewątpliwie przełożyły się na zdobycie I nagrody w Ogólnopolskich Przesłuchaniach Klas Perkusji II stopnia w Opolu w 1993 roku.

Na początku liceum habilitant zainteresował się muzyką jazzową. Na tą decyzję miało wpływ uczestnictwo w Międzynarodowych Warsztatach Jazzowych w Puławach i możliwość zetknięcia się z największymi osobowościami polskiej, europejskiej i amerykańskiej sceny jazzowej. W latach 1993 i 1994 z zespołami Youth Formation i Join Venture habilitant wziął udział w konkursie Młodych i Debiutujących Zespołów Jazzowych „Jazz Juniors” w Krakowie.

Szkołę Muzyczną II stopnia ukończył z najwyższą notą i rozpoczął studia na Akademii Muzycznej im. Karola Szymanowskiego w Katowicach na Wydziale Jazzu i Muzyki Rozrywkowej w klasie prof. zw. dr hab. Stanisława Proksy. Od trzeciego roku studiów jego wykładowcą był dr Adam Buczek. Studiował u boku kolegów, którzy dzisiaj stanowią czołówkę polskiej i europejskiej sceny jazzowej, wśród nich byli m.in. Marcin Wasilewski, Sławomir Kurkiewicz, Michał Tokaj, Adam Kowalewski, Piotr Wyleżoł, Michał Miśkiewicz czy Krzysztof Dziedzic. Wspólne muzykowanie, dzielenie się doświadczeniami, opiniami czy poglądami z młodymi jazzmanami w ogromnym stopniu wpłynęło na rozwój habilitanta jako perkusisty jazzowego i jako człowieka.

Do najważniejszych osiągnięć tamtego okresu należą - zdobyte indywidualnie :

I nagroda na Festiwalu „Jazz Juniors” w Krakowie (1995),

I nagroda na Festiwalu Standardów Jazzowych w Siedlcach (1996),

I nagroda na Konkursie Perkusistów Jazzowych w Grodzisku Mazowieckim (1998),

Wyróżnienie na Festiwalu Jazz nad Odrą we Wrocławiu (1998) oraz zdobyte zespołowo:

Nagroda dla najbardziej obiecującej grupy na Jazz International Contest w Hoeilaart w Belgii (1996), z zespołem Michała Tokaja - Joint Venture,

„Klucz do kariery” na Festiwalu Pomorska Jesień jazzowa z zespołem Parnas Sextet (1998).

Działalność artystyczna

Na początku pierwszego roku studiów habilitant został zaproszony do współpracy przez śp. Janusza Muniaka, legendarnego saksofonistę, który był dla niego jedną z najważniejszych osób jakie przyczyniły się do kształtowania muzycznej świadomości i osobowości. Słynny Klub Jazzowy „U Muniaka” w Krakowie, przez studentów nazywany często „Nieformalną Szkołą Jazzu” był miejscem obcowania i grania z tym znakomitym muzykiem i wymagającym nauczycielem. Zwieńczeniem tej współpracy było nagranie płyty „Annie” (Not Two Records).

Habilitant równolegle współpracował z pianistą Joachimem Menclem, z którym już na pierwszym roku studiów nagrał swoją pierwszą płytę „Silent Way Of Miles D.” (Gowi Records 1995) u boku światowej sławy wibrafonisty Davida Friedman’a.

W tym samym czasie współpracował także z legendą polskiej sceny jazzowej – Janem „Ptaszynem” Wróblewskim, który zaprosił go do swojego zespołu o nazwie „Czwartet plus”.

Pan Łukasz Żyta ukończył studia z wyróżnieniem w roku 1998. Zamieszkał w Krakowie i rozpoczął współpracę z przedwcześnie zmarłym w roku 2003 kontrabasistą Andrzejem Cudzichem z którego zespołem powstała płyta „Simple Way” (Not Two Records).

Kolejne ważne płyty z tamtego okresu to: „My favourite Songs” (Not Two Records) – Karoliny Styły, „Iza Sings Duke” (jazz Forum Records), oraz „Piosenki dla Armstronga” Izy Zając (Polskie Radio S.A.) oraz „Yet Another BeBop Day” krakowskiego pianisty Wojciecha Groborza (Not Two Records).

W roku 1999 habilitant rozpoczął trwającą do dzisiaj współpracę artystyczną z Agnieszką Skrzypek (Agą Zaryan), z którą nagrał trzy płyty: debiutancką „My Lullaby” (Not Two Records 2001, reedycja EMI Music Poland 2011), „Umiera Piękno”

(4ever Music, poświęconą uczestnikom Powstania Warszawskiego, nagrodzoną „Fryderykiem” w 2008 roku w kategorii Muzyka Poetycka) oraz platynową „Looking, Walking, Being (Warner Music/Blue Note). Następnie pan Łukasz Żyta podjął wieloletnią współpracę ze znanym pianistą Kubą Stankiewiczem, z którym nagrał płytę „Chopin Songbook op.74” (Intro Music). Równocześnie współpracował z dwoma świetnymi pianistami swojego pokolenia: Michałem Tokajem i Piotrem Wyleżołem. W roku 2003 ukazała się debiutancka płyta M. Tokaja „Bird Alone” (Gats Production, Japan). W roku 2004 płyta ta otrzymała nagrodę „Fryderyk” w kategorii Jazzowy Album Roku. Druga solowa płyta M. Tokaja z p. Łukaszem Żytą zatytułowana „The Sign” została nagrana w roku 2014 (HevHetia, Słowacja).

Z Piotrem Wyleżołem w 2001 roku w składzie Wyleżoł/Kowalewski/Żyta ukazała się bardzo dobrze przyjęta przez krytyków płyta „Yearning” (Not Two Records), następnie już pod nazwiskiem P. Wyleżoła – „Piano Trio” (Pro Fonica) oraz „Children’s Episodes” (Fresh Sound – seria New Talent, Hiszpania).

Następny ważny etap to współpraca ze znakomitym czeskim kontrabasistą i kompozytorem Jaromirem Honzakiem. Powstały z nim cztery autorskie płyty: „Present Past” (Indies Records), „A Question To All Your Answers”, „Little Things”, „Blood Sings” (Animal Music) w roku 2005 do zespołu J. Honzaka dołączył gitarzysta David Doruzka a efektem tej współpracy była kolejna płyta „Silently Dawning” (Animal Music).

Płyty J. Honzaka i D. Doruzki otrzymały nagrody Czeskiej Akademii Fonograficznej „Andel” (odpowiednik polskich „Fryderyków”) w kategorii Jazz and Blues. Kolejnym ważnym liderem z którym współpracował i nagrywał p. Łukasz Żyta jest wybitny polski puzonista Grzegorz Nagórski. Nagrane z nim płyty to „Dedication” (BCD Record) za którą G. Nagórski otrzymał nagrodę „Fryderyk” w kategorii Jazzowy Fonograficzny Debiut Roku 2009 oraz „Over and Over”.

Z kwartetem G. Nagórskiego p. Łukasz Żyta wykonał także swój recital dyplomowy.

Od wielu lat habilitant jest zapraszany do współpracy z Benniem Maupinem specjalizującym się w grze na saksofonach, klarncie basowym oraz flecie altowym. Efektem tej współpracy była nagrana w 2007 roku płyta „Early Reflections” oraz seria koncertów we Włoszech, Francji, Holandii, Szwajcarii, Niemczech i Polsce. Kolejny krok w karierze artystycznej to współpraca ze znanym, niezwykle oryginalnym saksofonistą – Adamem Pierończykiem. Tutaj powstała kolejna płyta „Komeda The Innocent Sorcerer” (2010 Jazzwerkstatt).

Album ten otrzymał nagrodę „Fryderyk” w kategorii Jazzowy Album Roku.

Jako muzyk sesyjny p. Łukasz Żyta był zapraszany do współpracy ze znanymi artystami sceny jazzowej : Jackiem Meirą, Rafałem Sarneckim, Dorotą Miśkiewicz, Agnieszką Wilczyńską, Pawłem Kaczmarczykiem, Mateuszem Smoczyńskim, Dawidem Lubowiczem, Maciejem Grzywaczem, Łukaszem Korybalskim, Piotrem Polkiem, Moniką Lidke czy znanym wszechstronnym artystą - Janem Kantym Pawłuśkiewiczem.

Łącznie dyskografia zawiera imponującą liczbę 46 płyt.

Obecnie na stałe habilitant współpracuje ze znanymi jazzmanami: Arturem Dutkiewiczem, Piotrem Baronem oraz Kubą Więckiem. Z kwintetem P. Barona p. Łukasz Żyta uczestniczył w trasach koncertowych ze znanymi jazzmanami zagranicznymi, byli wśród nich : Wadada Leo Smith, Bobby Watson, oraz Gary Smulyan.

Ostatnia dwa lata to współpraca z muzykiem najmłodszego pokolenia polskiej sceny jazzowej, saksofonistą Kubą Więckiem. W roku 2016 został zarejestrowany materiał muzyczny składający się na debiutancki album K. Więcka zatytułowany „Another Raindrop”, wydany przez Warner Music Poland w serii Polish Jazz pod numerem 78 (2017).

Tutaj warto przypomnieć, iż w przeszłości seria ta prezentowała najważniejsze polskie nagrania jazzowe.

Za ten album młody saksofonista otrzymał nagrodę „Fryderyk” w kategorii Jazzowy Fonograficzny Debiut Roku.

Oceniając dotychczasową działalność habilitanta należy wymienić artystów z którymi miał okazję koncertować i nagrywać, wśród nich znaleźli się:

Janusz Muniak, Jan Ptaszyn Wróblewski, Tomasz Szukalski, Zbigniew Namysłowski, Andrzej Olejniczak, Adam Pierończyk, Piotr Baron, Henryk Miśkiewicz, Kuba Więcek, Piotr Wojtasik, Robert Majewski, Jerzy Małek, Grzegorz Nagórski, Jarosław Śmietana, Szymon Mika, Andrzej Cudzych, Jacek Niedziela -Meira, Michał Barański, Sławomir Kurkiewicz, Adam Kowalewski, Kuba Stankiewicz, Joachim Mencil, Michał Tokaj, Piotr Wyleżoł, Artur Dutkiewicz, Wojciech Groborz, Aga Zaryan, Grażyna Auguścik, Urszula Dudziak, Iza Zając, Ewa Bem, Bennie Maupin, David Doruzka, Jaromir Honzak, Lee Konitz, Greg Osby, Gary Thomas, Chris Cheek, Dan Tepfer, David Murray, David Friedman, Wadada Leo Smith, Bobby Watson, Brad Terry, Stephen Riley, Dayna Stephens, Ingrid Jensen, Timucin Sahin, Steve Logan.

Habilitant występował na wielu międzynarodowych festiwalach jazzowych w Polsce:

„Jazz Jamboree”, „Jazz nad Odrą”, „Komeda Jazz Festival”, „Festiwal Pianistów Jazzowych”, „Od Nowa Jazz Festival”, „Jazz Juniors”, „Muzeum Jazz Festival”, „Lublin Jazz Festival”, „Pomorska Jesień Jazzowa”, „Młyn Jazz Festival”, „Sopot Jazz Festival”, „Sopot Molo Jazz Festival”, „RCK Pro Jazz Festival”, „Silesian Jazz Meeting”, „Starzy i Młodzi czyli Jazz w Krakowie”, „Tarnów International Jazz Contest”, „Palm Jazz Festival”, „Ladies Jazz Festival”, „Zakopiańska Wiosna Jazzowa”, „Drums Fuzje”, „Bydgoszcz Jazz Festival”

oraz za granicą:

„Ankara Jazz Festival”, „Berlin Jazz Festival”, „Brno Jazz Festival”, „Cheltenham Jazz Festival”, „Dusseldorf Jazz Rally”, „Edinburg Jazz & Blues Festival”, „Get Closer Festival” (Budapeszt), „Getxo Jazz Festival” (Hiszpania), „Izmir European Jazz Festival”, „Jazzahead” (Brema), „Jazz Bez” (Lwów), „Nine Gates Jazz Festival” (Pekin), „Roma Jazz Festival”, „St. Moritz Jazz Festival”, „Tokyo Jazz Festival”, „Trutnov Jazz Festival”, „Utsav Jazz Festival” (New Delhi), „White Nights Jazz Festival” (St. Petersburg).

Działalność Pedagogiczna

Po zakończeniu studiów, w latach 1998 - 2002 habilitant był wykładowcą klasy perkusji jazzowej na studiach zaocznych Wydziału Jazzu i Muzyki Rozrywkowej Akademii Muzycznej im. K. Szymanowskiego w Katowicach. Kolejne doświadczenie zawodowe to praca nauczyciela gry na perkusji w Krakowskiej Szkole Jazzu i Muzyki Rozrywkowej, w latach 2003-2005. Od roku 2007 pan Łukasz Żyta jest wykładowcą klasy perkusji na Wydziale Instrumentalnym Akademii Muzycznej w Krakowie – Katedra Muzyki Współczesnej Jazzu i Perkusji. W roku 2012 uzyskał stopień Doktora Sztuk Muzycznych i od roku 2013 pracuje na stanowisku adiunkta w/w Katedry. Oprócz tej stałej działalności pedagogicznej dr Łukasz Żyta był wielokrotnie zapraszany do prowadzenia zajęć jako wykładowca klasy perkusji jazzowej podczas Międzynarodowych Letnich Warsztatów Jazzowych.

Odbływały się one w Chodzieży (2002), Pradze (2004, 2005), Lesznie (2005, 2006, 2007) oraz w Jaworkach (2014). Absolwenci oraz studenci habilitanta są już aktywnymi na polskiej scenie jazzowej oraz wielokrotnie nagradzonymi na międzynarodowych konkursach jazzowych perkusistami. Do tego grona należą: Grzegorz Masłowski, Patryk Dobosz, Piotr Budniak, Grzegorz Pałka, Maksymilian Olszewski, Bartosz Szablowski, Paweł Nowak oraz Kacper Kaźmierski.

Ocena dołączonego dzieła artystycznego

Dziełem artystycznym pana Łukasza Żyty, wskazanym we wniosku habilitacyjnym jako szczególne osiągnięcie jest płyta CD *Kuba Więcek Trio - „Another Raindrop”*

Płyta zawiera trzynaście utworów:

1. Szkodnik
2. Rhythm of Life
3. The Wheels You Can't Stop (Although You Try)
4. Who Is the Monkey in Here?
5. Out from the Dark
6. Another Raindrop
7. Dream about That Green Hill
8. Epilogue
9. Back Home Feeling
10. Pirate's Routine
11. Conception
12. Forest Creatures' Night Ritual (dedicated to Cz&A)
13. Naked Hymn for Equality

Kompozycje o numerach od 1 do 10 oraz 12 i 13 są autorstwa Kuby Więcka natomiast kompozycje nr 11 napisał George Shearing.

W nagraniu płyty oprócz habilitanta wzięli udział:

Kuba Więcek grający na saksofonie altowym i sopranowym oraz Michał Barański grający na kontrabasie.

Nagranie zrealizowano w Studio S2 Polskiego Radia S.A. w Warszawie w dniach 1 i 2 września 2016 roku.

Reżyserem nagrania był Michał Kupicz, masteringu dokonał Michał Rosicki.

Wydawcą płyty jest wydawnictwo Warner Music Poland, seria Polish Jazz, vol. 78 (2017).

Numer katalogowy 01902 **9 58354 9 1**.

Płytę rozpoczyna bardzo dynamiczna wręcz chwilami ostro brzmiąca kompozycja w stylu quasi jazz-rockowym. Jej charakter bardzo dobrze oddaje tytuł – „Szkodnik” .

Szczególnie interesującym i brzmiącym tradycyjnie utworem jest „The Wheels You Can't Stop (Although You Try)”. Gra habilitanta przypomina mi brzmienie perkusji oraz styl gry takich wielkich mistrzów jak Max Roach czy Louie Bellson. Dbałość o przejrzystość i delikatność walkingu w połączeniu z wyważonymi akcentami i różnorodnością artykulacyjną.

W kompozycjach „Who Is the Monkey in Here?” oraz “Out from the Dark” partia perkusji w bardzo znaczny sposób ubogaca podstawę harmoniczną kontrbasu.

Pan Łukasz Żyta elastycznie zmienia sposób gry na instrumentach i prowadzenie gęstego, głośniego oraz motorycznego przebiegu zamienia w cichy i nastrojowy akompaniament pełen delikatności

i metalicznych barw talerzy.

Tytułowy utwór na płycie to wirtuozowski popis sekcji rytmicznej w takiej kolejności – perkusja i kontrabas, ponad tym wszystkim słyszymy oryginalne i często wręcz „perkusyjne” brzmienie saksofonu.

W nastrojowej kompozycji zatytułowanej „Epilogue”, habilitant wzbogacił brzmienie perkusji o metaliczne barwy gongów oraz delikatny rodzaj artykulacji jaki uzyskał dzięki dobraniu odpowiednich pałek perkusyjnych.

Kompozycja pt. „Conception” została wzbogacona najpierw rytmicznym solo na kontrabasie a następnie krótkim, ale pełnym wyrazu i ekspresji solo na perkusji.

Z kolei pełne kolorów i egzotycznych brzmień odcienie instrumentów perkusyjnych usłyszymy w utworze „Forest Creatures’ Night Ritual. W tej kompozycji słyszymy również nawiązania do muzyki żydowskiej a także elementy taneczne jakie są charakterystyczne dla polskiej muzyki ludowej. Płytę zamyka „Naked Hymn for Equality” na początku nastrojowa ballada, która z każdym kolejnym taktom przeobraża się w głośniejszy i bardziej nasycony pełnią brzmienia utwór.

Konkluzja

Habilitant jest czynnym artystą wykonawcą, członkiem wielu formacji jazzowych a także muzykiem studyjnym. Wielokrotnie koncertował podczas najważniejszych Festiwali Jazzowych w Polsce i za granicą z wybitnymi muzykami jazzowymi z całego świata. Prowadził kilkakrotnie klasę perkusji jazzowej na warsztatach organizowanych w Polsce i za granicą. Dyskografia habilitanta jest bardzo imponująca. Aktywność artystyczna i pedagogiczna dr Łukasza Żyty została wielokrotnie doceniona (nagrody „Fryderyk” czy „Andel” oraz nagrody i wyróżnienia studentów Jego klasy perkusji).

Artystyczne dzieło habilitanta jest swego rodzaju nowością jeśli chodzi o skład tria w którym nie ma typowego instrumentu harmonicznego, takiego jak fortepian czy organy. Najistotniejszą cechą tego nowatorskiego pomysłu jest zachowanie równowagi harmoniczno-rytmicznej pomiędzy saksofonem, kontrabasem i perkusją. Nie słyszymy tutaj typowego podziału na instrument solowy i sekcję rytmiczną lecz każdy artysta ma do realizacji kilka ról. Przed wieloma laty ukazał się album Charles’a Lloyd’a „Sangam” gdzie lider (saksofonista) wraz ze znakomitymi muzykami, Zakir Hussain – tabla, instrumenty perkusyjne i Eric Harland – perkusja, podjął się bardzo trudnego i interesującego wyzwania z ciekawym efektem. Moim zdaniem w tym nietypowym składzie - Kuba Więcek Trio, brzmienie zespołu jest także niezwykle interesujące i oryginalne.

Grę pana Łukasza Żyty cechuje wielka muzykalność, znakomita technika oraz dbałość o szczegóły barwowo-kolorystyczne. W każdej kompozycji zaprezentował szeroką paletę brzmieniową, dotyczącą wykonywania walkingu, stopniowego budowania napięcia oraz przejrzystej konstrukcji formalnej. W wielu utworach habilitant spełnia dodatkową rolę, wypełniając przestrzeń dźwiękową nieobecnego tutaj instrumentu harmonicznego.

Znakomita precyzja, nienaganna błyskawiczna zamiana ról z akompaniującą w melodyczno-barwową przy jednoczesnej znajomości stylów i gatunków muzyki jazzowej świadczą o wielkiej dojrzałości artystycznej habilitanta.

Z drugiej strony wyobraźnia, wrażliwość i umiejętność operowania różnymi środkami artykulacyjnymi przywodzą mi na myśl styl i elegancję gry słynnego perkusisty amerykańskiego Peter'a Erskine'a.

Tylko muzyk dojrzały, świadomy, pokorny lecz ciągle poszukujący doskonałości w swojej grze, może osiągnąć efekt na najwyższym poziomie. Bez wątpienia do takich artystów należy pan Łukasz Żyta.

Wszystkie przedstawione w powyższej recenzji analizy i rozważania dowodzą, że osiągnięcia Pana Łukasza Żyty spełniają wymagania art. 16 ust. 1 i 2 Ustawy z dnia 14.03.2003 roku o stopniach i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki.

Intencją Ustawodawcy jest, aby stopień doktora habilitowanego uzyskiwały osoby wykazujące się istotnymi osiągnięciami artystycznymi i dydaktycznymi o zasięgu krajowym i międzynarodowym. Uważam, że w przypadku dr Łukasza Żyty intencja ta jest spełniona.

Osiągnięcia Pana dr Łukasza Żyty przyjmuję.

dr hab. Tomasz Sobaniec

